

ความสนุกไม่เคยอยู่ในระบบการเรียนของเรา

สมัยยังเป็นเด็ก วิชาหนึ่งที่ไม่ชอบคือเรียงความ

เขียนเรียงความไม่เป็น ไม่มีความสุขในการเขียน การบ้านที่ครูให้มาก็ทำส่งไปเพื่อให้มันจบ ๆ ไม่รู้ว่าเขียนไปเพื่ออะไร ตัวอย่างเรียงความที่ครูอ่านให้ฟังก็แห้งแล้ง ไม่สนุกเหมือนนิยายที่ผมอ่าน

สิ่งที่ครูสอนคือสูตรการเขียนเรียงความ ต้องเริ่มแบบนี้ จบแบบนี้ เช่น เริ่มด้วยคำสุภาพิต ตามด้วยการบรรยาย จบด้วยสุภาพิตหรือคำคม ฯลฯ ซึ่งอาจยิ่งทำให้นักเรียนหลายคนเกร็ง เพราะมันเหมือนวิชาคำนวณ

ผ่านมามากหลายสิบปี ผมมีความเห็นสองข้อ

ข้อที่หนึ่ง การเขียนเรียงความควรอยู่ในหมวดวิชาศิลปะ ไม่ใช่การใช้ภาษาไทย เพราะมันเป็นการเล่าเรื่องอย่างหนึ่ง และในการเล่าเรื่อง ภาษาไม่สำคัญเท่าการสื่อสาร

ข้อที่สอง เราควรสอนเด็กให้เขียนให้สนุก ไม่ใช่เขียนเอาสาระ เพราะถ้าไม่สนุก ก็ไม่มีใครจดจำสาระ

น่าเสียดายที่คำว่า ‘สนุก’ ไม่ได้อยู่ในสูตรการเขียนเรียงความและวิชาอื่นๆ ทั้งหมดในระบบการศึกษาของเรา เราไม่คิดจะใช้หลัก ‘edutainment’ อย่างจริงจัง

สำหรับวิชาเรียงความ ครูไม่ได้สอนว่าเล่าอย่างไรให้สนุก น่าติดตาม ครูสอนแต่ให้เขียนตามกติกา เขียนตามกรอบของวิธีเขียนเรียงความ

แต่งงานศิลปะไม่เคยมีกติกา

ถ้าให้ผมไปสอนวิชาเรียงความให้เด็กในตอนนี้ ผมคงเน้นที่ความสนุก เขียนยังไงก็ได้ให้ตัวเองอ่านสนุก ถ้าตัวเองอ่านไม่สนุก คนอื่นก็อ่านไม่สนุก การใช้ภาษาเป็นส่วนหนึ่ง แต่ไม่ใช่หัวใจของการเขียนเรียงความ เพราะเรียงความคือศิลปะการสื่อสาร

ดังนั้นเขียนสนุกให้เป็นก่อน แล้วค่อยเรียนรู้ว่าจะเรียบสาระเข้าไป
ยังไง

ถ้าเขียนให้คนอ่านหลับ มันก็ควรอยู่ในภาควิชาเภสัชกรรม ว่าด้วย
การผลิตยานอนหลับ

มันก็แปลก ผ่านชีวิตมานาน ผมมาเริ่มชอบเขียนเรียงความตอนอายุ
มากแล้ว และถึงวันนี้ก็น่าจะเขียนมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าร้อยเรื่อง

เรียงความหรือความเรียงหรือจะเรียกอะไรก็แล้วแต่ เป็นงานถักร้อย
คำเพื่อสื่อสารที่ต้องการ มันจึงเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง หลักการเขียนเช่นเดียวกับ
เรื่องสั้น

ผมเขียนความเรียงแบบเดียวกับเขียนเรื่องสั้น ใช้กลวิธีอุบายทั้งหลาย
มีอะไรดีออกมาให้หมด เพื่อสื่อสารไปถึงคนอ่าน ไม่มีสูตร ไม่มีกติกา มัน
เป็นอะไรก็ได้ ไม่ให้คนอ่านหลับตั้งแต่บรรทัดแรก

สำหรับคนที่อยากเขียนเรียงความหรือจำเป็นต้องเขียน เคล็ดลับ
ง่ายนิดเดียว นั่นคือจับแก่นเรื่องให้แน่นและมัน แล้วใส่สีตีไข่ปะเข้าไปใน
บนแก่นนี้ อะไรที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นคนละเรื่องกัน ให้ทิ้งให้หมด

เคล็ดวิชามีเท่านี้ ที่เหลือคือการฝึกฝนใส่สีตีไข่